Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van hef Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal;
Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende:

1. **verwerpt het beroep;**
2. **veroordeelt verzoekster in de kosten van het geding.**

Aldus gewezen en uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op drie maart negentienhonderdeenenzeventig.

Lecourt Donner Trabucchi

Monaco Mertens de Wilmars Pescatore Kutscher

Luxemburg, drie maart negentienhonderdeenenzeventig.

De Griffier — De President

A. Van Houtte — R. Lecourt

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL K. ROEMER VAN 2 FEBRUARI 1971 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

Verzoekster in dit geding heeft op 25 februari 1966 de firma Riva & Co. S.a.s. overgenomen en is op grond daarvan verplicht haar verbintenissen na te komen. Dit is van belang omdat de firma Riva & Co. als staalproducerende — en derhalve schrootverbruikende — onderneming aan het bekende schrootvereveningsfonds bijdragen had te betalen, welke naar de mening van de Commissie (rechtsopvolgster van de Hoge Autoriteit) nog steeds niet geheel zijn voldaan. Partijen zijn het niet eens over de vraag, wanneer de bijdrageplicht is ontstaan (zoals bekend is dit afhankelijk van het tijdstip waarop de produktie is aangevangen). Het staat echter vast, dat de Firma Riva haar verplichting om de in de periode tussen 1 april 1954 en 30 november 1958 bij de staalproduktie verbruikte en onder het vereveningsmecha-

1 — Vertaald uit het Duits.

nisme vallende hoeveelheden schroot op te geven, slechts in zoverre is nagekomen dat zij heeft verklaard, dat door haar in de periode van januari 1958 tot november 1958 15 037 ton aangekocht schroot verbruikt was. Toen deze opgaven — evenals bij andere ondernemingen — in juli 1958 en in juli 1960 gecontroleerd moesten worden, kon de onderneming echter de verlangde boekhoudkundige bescheiden (om welke stukken het ging wordt in de bestreden beschikking gedetailleerd vermeld) niet produceren, maar slechts een lijst van aankopen van in totaal 16 192 ton schroot overleggen. Daarom heeft de Hoge Autoriteit gemeend zich langs inductieve weg een juist beeld van het schrootverbruik te moeten vormen. Haar directoraat Markt verzocht de onderneming in een brief van 27 november 1961 de rekeningen van de in het tijdvak van april 1954 tot en met november 1958 verbruikte elektrische stroom over te leggen. Hieraan heeft de onderneming op 8 maart 1962 voldaan; zij gaf op, welke hoeveelheden stroom in de periode van januari tot en met november 1958 waren verbruikt en bevestigde voorts — desgevraagd — dat deze hoeveelheden het totaal vormden van het in aanmerking komende stroomverbruik over het tijdvak van april 1954 tot november 1958. Op deze grondslag berekende de Hoge Autoriteit het schrootverbruik over de periode van januari tot en met november 1958 (in totaal 25 721 ton) en in een brief van het Directoraat-generaal Staal van 10 juli 1962 deed zij de onderneming een desbetreffende mededeling toekomen. Uitdrukkelijk werd echter het voorbehoud van mogelijke nadere controles gemaakt en met name werd er op gewezen, dat nog een onderzoek moest worden ingesteld naar het tijdstip waarop de onderneming met de produktie was aangevangen. Op 8 april 1963 ontving de onderneming vervolgens op grond van de algemene beschikking 7/63 (Publikatieblad nr. 54 van 6 april 1963) een afrekening per 31 mei 1963. Deze was gebaseerd op bovengenoemde cijfers en leverde, na aftrek van eerdere betalingen (en na een — thans niet meer terzake doende — rectificatie van 19 juni 1963) een restschuld op van 33 190 021 lire. Toen de onderneming niet tot betaling van dit bedrag overging, werden op 18 december 1963 twee formele beschikkingen tot haar gericht. In de eerste werd, aan de hand van het elektriciteitsverbruik en gelet op de produktiecapaciteit, vastgesteld dat de onderneming in het tijdvak januari 1958/november 1958 25 721 ton bijdrageplichtig schroot had verbruikt (dit totaal werd aan de hand van het elektriciteitsverbruik over de verschillende afrekeningsperioden omgeslagen). In de tweede beschikking werd de restschuld van de onderneming per 31 mei 1963 op grond van de destijds geldende voorlopige tarieven, zoals reeds in voormelde brief aangegeven, vastgesteld op 33 190 021 lire. Geen van beide beschikkingen werd bestreden, doch evenmin werd aan de sommatie tot betaling gevolg gegeven.

Zoals zij reeds had aangekondigd, kwam de Hoge Autoriteit in september 1964 terug op de vraag wanneer de onderneming met de produktie was aangevangen. In een brief van 10 september 1964 deelde het Directoraat-generaal Staal aan verzoekster mede het gewenst te achten het probleem van de aanlooptijd door een deskundige te laten onderzoeken. Tevens dienden de stroomleveranciers van de onderneming te verklaren, dat de eerste elektriciteitsrekening betrekking had op het gebruik over de maand januari 1958 en dat vóór dit tijdstip geen stroomleveranties voor verbruik in de elektrische ovens hadden plaatsgevonden. — Nog in semptember 1964 ging een deskundige over tot het aangekondigde technische onderzoek. Daarbij kwam blijkbaar aan het licht, dat de elektrische ovens mogelijk reeds in de loop van het jaar 1957 waren gebruikt. Dat de onderneming reeds eerder met haar produktie was aangevangen dan zij had opgegeven, meende de Hoge Autoriteit bovendien te kunnen afleiden uit de gegevens, die in april 1965 door officiële Italiaanse instanties waren verstrekt over

het elektriciteitsverbruik in de ovens van verzoekster over het tijdvak van 10 maart 1957 tot en met 31 december 1957. Op grond van een en ander berekende de Hoge Autoriteit over de periode van 10 maart 1957 tot en met 31 december 1957 een voor de vereveningsplicht relevant schrootverbruik van 22 548 ton. Van deze berekening en van de factoren waarop zij was gebaseerd, werd in een brief van het Directoraat-generaal Staal van 23 december 1965 aan de onderneming mededeling gedaan. Hieruit resulteerde per 31 december 1965 een bedrag aan verplichte bijdragen van 256 071 350 lire. Op de mededeling van de Hoge Autoriteit reageerde de onderneming echter slechts met een brief van 9 februari 1966, waarin zij de juistheid van de schattingen betwistte, erop wees dat in 1957 slechts een experimentele produktie had plaatsgevonden, en zich op verjaring beriep. De Hoge Autoriteit achtte nochtans geen termen aanwezig haar schattingen te corrigeren. Op 4 december 1969 gaf zij wederom twee beschikkingen — tevens ter vervanging van bovengenoemde beschikkingen van 1963 —. In de ene werd — over het tijdvak van maart 1957 tot en met november 1958 — de hoeveelheid vereveningsplichtig aangekocht schroot vastgesteld (namelijk op 45 740 ton). Daarbij zou zijn rekening gehouden met een aanlooptijd van drie maanden voor de elektrische ovens van verzoekster en ook met eigen omloopschroot bij de produktie van blokken staal (factor die in de beschikking van 1963 buiten beschouwing was gelaten). In de tweede beschikking werd volgens de definitieve tarieven van beschikking nr. 19-65 (Publikatieblad nr. 224 van 30 december 1965) de verschuldigde bijdrage van de onderneming per 31 december 1968 vastgesteld en voorts bepaald, dat daarover, dat wil zeggen over een bedrag van 275 005 963 lire, vanaf 1 januari 1969 rente verschuldigd was. De beschikking bevat een berekening van de schuld (inclusief rente) per 31 mei 1963, een berekening per 31 december 1965 (met aftrek van verrichte betalingen — 57 094 072 lire — en creditrente, en met verrekening van de volgens beschikking nr. 19-65 over het tijdvak van 31 mei 1963 tot en met 31 december 1965 verschenen debetrente) terwijl daarin voorts is aangegeven hoe de verschuldigde bijdrage (inclusief — jaarlijks gekapitaliseerde — debetrente en na aftrek van verrichte betalingen en van periodiek omgeslagen, weer geïnde vereveningsvergoedingen) tot 31 december 1968 berekend moet worden.

Tegen deze beide beschikkingen heeft de Firma Riva op 14 januari 1970 bij het Hof van Justitie beroep ingesteld. Zij moeten haars inziens op verschillende gronden, die aanstonds ter sprake zullen komen, nietig worden verklaard.

Een in het verzoekschrift zelf gedaan verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging dat, ofschoon de Griffier op dit vormvereiste had gewezen, niet in een afzonderlijke akte werd herhaald, heeft men in de conclusie van repliek klaarblijkelijk laten vallen (misschien omdat de Commissie had verklaard van gedwongen tenuitvoerlegging vóór afloop van het geding te zullen afzien). Op dit verzoek behoeft derhalve niet verder te worden ingegaan.

1. Wanneer wij dan thans overgaan tot onderzoek van de overblijvende geschilpunten, moet eerst het door de Commissie gevoerde verweer behandeld worden dat het beroep niet-ontvankelijk is, voor zover het betrekking heeft op het deel der beschikking dat de voor het tijdvak van januari tot en met november 1958 relevante hoeveelheid schroot en de daarover verschuldigde bijdragen betreft. Naar de mening van de Commissie is er in zoverre alleen maar sprake van vervanging van de beschikkingen uit 1963, die destijds niet zijn bestreden en nu niet meer aan de orde kunnen worden gesteld. De thans bestreden beschikkingen zouden daarentegen uitsluitend een wijziging *ten gunste* van verzoekster inhouden, en wel doordat het in aanmerking nemen van eigen omloopschroot tot een geringer tonnage en daardoor ook tot een geringere bijdrageschuld had geleid.

Aanvankelijk zag het ernaar uit, dat ver-

zoekster zich in haar conclusie van repliek met deze overwegingen verenigde, daar zij immers verklaarde geen belang meer bij handhaving van het beroep te hebben voor zover de beschikkingen van 1969 de beschikkingen van 1963 hadden vervangen; het onderwerp van het geschil zou derhalve zijn beperkt tot de over het tijdvak van maart tot en met november 1957 vastgestelde bijdrageschuld, waarover in de beschikkingen van 1969 voor de eerste maal gesproken werd. Niettemin werd het petitum niet uitdrukkelijk gewijzigd. Op een desbetreffende vraag van de Griffier bleek dat verzoekster hiervan niet wilde weten; zij heeft er juist de nadruk op gelegd, dat de in het verzoekschrift gedane vorderingen werden gehandhaafd, dat wil zeggen dat zij bleef bij haar verzoek om nietigverklaring van de beschikkingen van 1969 in hun *totaliteit*. — Derhalve moet inderdaad onderzocht worden, of de conclusies in deze omvang ontvankelijk zijn, dan wel of het verweer van de Commissie gegrond is.

Ik wil reeds thans zeggen dat mijns inziens de Commissie het gelijk aan haar zijde heeft. Allereerst dient te worden bedacht, dat een volledige nietigverklaring van de bestreden beschikkingen tevens nietigverklaring zou medebrengen van de bepalingen, waarin van intrekking en vervanging der uit 1963 daterende beschikkingen gesproken wordt. Het gevolg zou zijn, dat laatstgenoemde beschikkingen weer van kracht zouden worden, besluit die — wat de relevante hoeveelheid schroot en de door eiseres verschuldigde bijdragen betreft — voor verzoekster nadeliger zijn dan de desbetreffende gedeelten van de nu bestreden beschikkingen. Bij een dergelijk resultaat kan verzoekster echter geen belang hebben.

Bovendien speelt hier het begrip „kracht van gewijsde" een rol. Tegen de in 1963 genomen beschikkingen werd — zoals gezegd — geen beroep ingesteld. Materieel kunnen zij derhalve niet meer in rechte worden getoetst. Voor zover hun inhoud in de beschikkingen van 1969 is overgenomen, houden zij eigenlijk slechts een bevestiging van vroegere beschikkingen in en kunnen zij volgens een juiste rechtsopvatting een vervallen beroepsrecht niet doen herleven. Ook de omstandigheid, dat de bijdrageplichtige hoevoelheid schroot (en dus ook de bijdrageschuld zelf) nader is gecontroleerd en gecorrigeerd, brengt daarin geen verandering, want uit de beschikkingen blijkt dat de hoeveelheden waarvan men is uitgegaan dezelfde zijn gebleven. Het principe werd dus niet gewijzigd; alleen is er voor eigen omloopschroot een aftrek ten gunste van verzoekster toegepast. Ook de omstandigheid dat de renteregeling voor de over 1958 verschuldigde bijdragen als nieuw element in de beschikkingen van 1969 beschouwd kan worden, brengt in het verkregen resultaat geen verandering, want te dien aanzien, dat wil zeggen met betrekking tot zuiver accessoire vorderingen, werden geen bijzondere middelen aangevoerd, evenmin als met betrekking tot de — ten opzichte van beschikking nr. 7-63 verlaagde — bijdragetarieven.

Derhalve kan inderdaad staande gehouden worden, dat verzoekster geen belang heeft bij nietigverklaring van die gedeelten van de beschikkingen uit 1969, waarin de relevante hoeveelheden schroot en de verschuldigde bijdragen over 1958 zijn vastgesteld. Overeenkomstig de suggestie der Commissie moet verzoekster in zoverre niet ontvankelijk worden verklaard, zodat wij ons verder kunnen beperken tot de vragen die betrekking hebben op de periode maart/december 1957.

2. In haar eerste grief (die echter slechts in het verzoekschrift werd aangevoerd, maar waarop later niet meer werd teruggekomen) beroept verzoekster zich harerzijds op het „kracht van gewijsde"-beginsel. Zij betoogt dat de Hoge Autoriteit, dus de rechtsvoorgangster van de Commissie, reeds in beschikkingen van 1963 vereveningsplichtige hoeveelheden schroot en verschuldigde bijdragen heeft vastgesteld. Daar deze beschikkingen onbestreden zijn gebleven, zouden de desbetreffende vaststellingen een defi-

nitief karakter hebben gekregen in die zin, dat de Hoge Autoriteit geen nieuwe controles meer kon verrichten en geen correcties meer kon aanbrengen.

Het is zonder meer duidelijk, dat verzoekster langs deze weg tegen de bestreden beschikkingen niets kan uitrichten. Het „kracht van gewijsde"-beginsel kan in de door verzoekster bedoelde zin niet ten nadele van administratieve organen op administratieve beschikkingen worden toegepast; naar de heersende opvatting kunnen administratieve beschikkingen, ook na het verstrijken van de beroepstermijnen door de administratieve organen zelf wel degelijk opnieuw getoetst en zo nodig ingetrokken worden, bij voorbeeld wanneer het algemeen belang dit eist. Bij de schrootverevening komt dit beginsel bijzonder sterk tot uitdrukking, want een juiste werking van dit systeem was, zoals bekend, afhankelijk van de mate waarin de ondernemingen de op hen rustende plicht tot medewerking nakwamen, en bovendien moesten bij de ontdekking van onjuiste opgaven of bij het aan het licht komen van vergissingen correcties mogelijk zijn. Op de toelaatbaarheid van zulke herhaalde correcties tot aan de definitieve afsluiting der rekeningen is in desbetreffende arresten meermalen de nadruk gelegd (zaak 108-63, Jurisprudentie, Deel XI-1, blz. 15; zaak 111-63, Jurisprudentie, Deel XI, blz. 951, e. v.). In de zaak 14-60 (Jurisprudentie, Deel VII, blz. 351), is met name rectificatie van een schatting toelaatbaar geacht, ook al leidde zij tot een hogere bijdrageschuld. Vooral in geval van onjuiste verklaringen is de toelaatbaarheid van dergelijke correcties aan geen twijfel onderhevig (zaak 49-59, Jurisprudentie, Deel XII, blz. 162). Anders dan verzoekster meent, komt derhalve bij de schrootverevening aan het beginsel dat de verdeling der lasten zo rechtvaardig mogelijk dient te geschieden de voorrang toe boven het beginsel der rechtszekerheid (men zie vooral Deel VII, blz. 352). Dit alles is ook in het onderhavige geval van betekenis, en wel niet alleen omdat verzoekster ondanks uitdrukkelijke verzekering van het tegendeel in maart 1962 haar elektriciteitsverbruik niet juist heeft opgegeven. Er moet bovendien aan herinnerd worden, dat ook tegenover verzoekster steeds weer is gewezen op het voorlopige karakter der afrekeningen en op de noodzaak van nader onderzoek. Te dien aanzien wijs ik slechts op de brieven van de Hoge Autoriteit uit 1962 en 1964 en op de mededeling van 23 december 1965.

Het behoeft derhalve geen nader betoog, dat verzoekster met een beroep op het beginsel dat de beschikkingen van 1963 in kracht van gewijsde zouden zijn gegaan, zeker geen gedeeltelijke nietigverklaring van de nu bestreden beschikkingen kan bereiken.

3. In de motivering van haar beroep legt verzoekster vooral de nadruk op het — trouwens uitsluitend in de conclusie van repliek en tijdens de mondelinge behandeling besproken — argument, dat de bijdrageschuld verjaard zou zijn. Weliswaar geeft zij toe dat zulks in de algemene schrootbeschikkingen niet is voorzien, maar zij is van mening, dat in dit opzicht aan de nationale rechtsstelsels een algemeen beginsel kan worden ontleend, dat ook bij de schrootverevening tot gelding moet komen. De termijn moet dan zijn begonnen te lopen op het tijdstip van het ontstaan van de bijdrageschuld, dat wil zeggen op dat van het schrootverbruik, of op zijn laatst aan het eind van de verschillende afrekeningsperioden, terwijl andere omstandigheden (bij voorbeeld de vraag of de Hoge Autoriteit precies op de hoogte was van alle bij de verevening in aanmerking te nemen factoren) geen rol spelen. Het ligt wat de verjaringstermijn betreft voor de hand, aan een analoge toepassing van andere gemeenschapsrechtelijke termijnen te denken. Met name komt dan de algemene beschikking nr. 5-65 van 17 maart 1965 (Publikatieblad nr. 46 van 22 maart 1965) over de verjaring van de algemene EGKS-heffing, dus een verjaringstermijn van drie jaar, in aanmerking, en wel in de eerste plaats omdat de verevenings-

heffing voor het schrootverbruik wat de wijze van vaststelling en inning betreft met de algemene EGKS-heffing de grootste gelijkenis vertoont. In ieder geval zou men de langste gemeenschapsrechtelijke verjaringstermijn kunnen aanhouden; zij geldt volgens artikel 40 van het Statuut van het Hof van Justitie voor vorderingen wegens een dienstfout en bedraagt vijf jaar. Daarvoor pleiten niet alleen beweegredenen ontleend aan het beginsel van de juridische symmetrie (wanneer de administratie binnen een bepaalde termijn van haar verantwoordelijkheid is ontslagen, brengt dat mede dat ook de burger ten opzichte van de administratie binnen dezelfde termijn van zijn verantwoordelijkheid dient te worden ontslagen). Ter rechtvaardiging van deze analogie kan vooral ook worden gewezen op de algemene beschikking nr. 14-64 van 8 juli 1964 (Publikatieblad nr. 120 van 28 juli 1964), volgens welke de ondernemingen boekhoudkundige bescheiden slechts voor de duur van vijf jaar behoeven te bewaren. Dit wettigt de conclusie, dat de Hoge Autoriteit (tegenwoordig de Commissie) niet het recht heeft vorderingen in te stellen wegens feiten waarop terecht vernietigde documenten betrekking hebben, en wel niet in de laatste plaats omdat uit dergelijke documenten ook had kunnen blijken dat de betreffende ondernemingen niet tot betaling verplicht zijn. Derhalve moet worden aangenomen, dat in de jaren 1957 en 1958 onstane bijdrageschulden in elk geval reeds lang voordat de nu bestreden beschikkingen werden gegeven verjaard waren.

Gaat men nader op deze overwegingen in, dan dient allereerst te worden erkend dat wat de schrootverevening betreft inderdaad uitdrukkelijke bepalingen over de verjaring van vorderingen ontbreken. Nu dergelijke voorschriften — naar werd aangetoond — voor de algemene EGKS-heffing wèl aanwezig zijn, zou de conclusie voor de hand kunnen liggen, dat de wetgever de verjaring in het kader van de schrootverevening heeft willen uitsluiten. Dat dit met het oog op de bijzondere aard van de verevening terecht zou zijn gebeurd, lijkt intussen niet geheel aannemelijk, ofschoon men moet erkennen dat het hier niet om vorderingen ten gunste van het vereveningsmechanisme of zijn beheersorganen, maar om vorderingen ten gunste van andere ondernemingen gaat, en dat het niet betalen van dergelijke schulden door enkele ondernemingen kennelijk de last van andere, wèl betalende ondernemingen zou verzwaren, hetgeen onverenigbaar ware met het gelijkheidsbeginsel. Een algemene uitsluiting van de verjaring bij de schrootverevening zou in feite een miskenning inhouden van het grondbeginsel van de rechtszekerheid alsook van de mogelijkheid om, wanneer vorderingen als gevolg van nalatigheid van de beheersorganen door verjaring teniet gaan, een actie wegens dienstfout in te stellen en zo voor verevening ten gunste van correct betalende ondernemingen te zorgen (waarmee de gesignaleerde onrechtvaardigheid van dubbele belasting zou worden vermeden). Zo moet het dan ook worden begrepen — en dit vergemakkelijkt ons onderzoek — dat in de rechtspraak het beginsel van de verjaring in de schrootverevening reeds duidelijk werd erkend. Ik behoef slechts te herinneren aan het door beide partijen aangehaalde arrest in de zaak 111-63. Men zal ook bezwaarlijk kunnen aannemen, dat deze uitspraak inmiddels achterhaald is door het eveneens genoemde arrest in de zaak 45-69, waarin het beroep op verjaring, naar men weet, wegens het ontbreken van uitdrukkelijke bepalingen werd afgewezen; in dit latere arrest ging het kennelijk om een andere materie, namelijk de verjaring van overtredingen van het mededingingsrecht, waarbij bovendien van *gemeenschaps*rechtelijke analogie geen sprake kon zijn.

Gelet op het arrest in de zaak 111-63 en de daarin tot uitdrukking gebrachte principiële erkenning van de verjaring op het gebied van de schrootverevening, rest nu derhalve nog slechts het probleem, het *begin* van de verjaringstermijn vast te stellen en de *duur* ervan te bepalen. Met

de eerste vraag behoeven wij ons niet lang bezig te houden, want ook hierover sprak het Hof zich reeds uit. Zoals bekend, is in het reeds genoemde arrest in de zaak 111-63 (Jurisprudentie, Deel XI, blz. 956) uitdrukkelijk vastgesteld, „dat de verjaringstermijn eerst na de definitieve afsluiting van de rekening begint te lopen". Weliswaar heeft verzoekster dit in de onderhavige procedure nadrukkelijk bestreden; ik ben echter van mening, dat men het met het oog op de speciale aspecten van de schrootverevening (medewerkingsplicht van de ondernemingen, tijdrovend onderzoek van ingewikkelde kwesties, enzovoort) bezwaarlijk met haar eens zal kunnen zijn. Derhalve moet ervan worden uitgegaan, dat de verjaring van de bijdrageschulden op zijn vroegst is aangevangen op 15 december 1965, omdat eerst op die datum de algemene beschikking nr. 19-65 inzake de definitieve vaststelling van de bijdragetarieven en de definitieve afrekening inzake de schrootverevening in werking is getreden (Publikatieblad van 30 december 1965). Meer moeilijkheden lijken te zijn verbonden aan de bepaling van de duur van de verjaringstermijn, met name wanneer men zou trachten terug te grijpen op de talrijke en uiteenlopende regelingen van het nationale recht. Dit is echter niet nodig; men kan, redenerend per analogiam, veel gemakkelijker in het gemeenschapsrecht zelf een oplossing vinden. Het ligt hierbij echter niet in mijn bedoeling te rade te gaan met de door verzoekster aangehaalde algemene beschikking nr. 14-64. Deze betreft kennelijk een andere materie (het toezicht op de naleving van de prijsvoorschriften van het EGKS-Verdrag) en wanneer daarin voor dit doel het bewaren van boekhoudkundige en commerciële bescheiden slechts voor bepaalde tijd wordt voorgeschreven, wordt daarmee uitsluitend beoogd, de strafsancties van het EGKS-Verdrag uit te sluiten. Aan deze beschikking kan dus geen algemene strekking worden toegekend met als mogelijk gevolg, dat de ondernemingen tegenover de communautaire organen na afloop van een bepaalde periode gerechtigd zouden zijn tot vernietiging van boekhoudkundige en commerciële bescheiden van elke aard, en dat feiten waarop dergelijke bescheiden betrekking zouden hebben, voor het gemeenschapsrecht irrelevant geacht zouden moeten worden. — Wel lijkt het mij juist een analoge toepassing van beschikking nr. 5-65 (Publikatieblad 1965, blz. 695), dat wil zeggen van de verjaring geldende voor de algemene EGKS-heffing, te overwegen, ofschoon er ook hier, voor zover betreft het doel waarvoor de heffingen bestemd zijn, wezenlijke verschillen bestaan. Wanneer naar deze beschikking verwezen wordt, mag echter niet uit het oog worden verloren, dat zij niet slechts een verjaringstermijn van drie jaar kent voor het normale geval dat op correcte wijze aangifte wordt gedaan, maar ook een van *zes* jaar, die geldt wanneer opzettelijk of door nalatigheid onvolledige of onjuiste opgaven zijn verstrekt. Met name dit laatste geval zou men mijns inziens in de onderhavige procedure voor ogen moeten houden: zoals ik reeds bij de weergave van de feiten heb betoogd, is bewezen dat verzoekster over de gehele periode waarin zij tijdens de werking van het vereveningssysteem als ondernemer werkzaam is geweest (dat wil zeggen over het tijdvak van maart 1957 tot en met november 1958) onvolledige schrootopgaven heeft verstrekt. Dit zou evenwel, indien men de verjaringstermijn berekent vanaf het hiervoor aangegeven tijdstip, tot de slotsom leiden dat het rechtsgevolg van de verjaring in geen geval reeds kon zijn ingetreden op het tijdstip waarop de bestreden beschikkingen gegeven werden. — Tot eenzelfde resultaat zou men trouwens komen, wanneer men zich hield aan de verjaringstermijn van vijf jaar, die in artikel 40 van het Statuut van het Hof van Justitie is vastgelegd en geldt voor vorderingen wegens een dienstfout, en die, wat haar eigenlijk toepassingsgebied betreft, blijkens de tot nu toe gewezen arresten eveneens eerst bij de definitieve afsluiting van de rekening begint te lopen (zaak 46-59 en zaak 47-59, Juris-

prudentie, Deel VIII, blz. 825). Ook langs deze weg komt men dus kennelijk niet tot de slotsom, dat de verjaring is ingetreden voordat de nu bestreden beschikkingen waren gegeven — en hiervan kennisgeving was gedaan —.
Derhalve kan ook het verjaringsargument geen grond tot toewijzing van het beroep opleveren; andere problemen (zoals de stuiting) kunnen onbesproken blijven.

4. Ten slotte bestrijdt verzoekster nog de juistheid van het door de Commissie op grond van het elektriciteitsverbruik over de periode van 10 maart 1957 tot en met 31 december 1957 berekende schrootverbruik. Zij beroept zich erop dat de produktie tijdens genoemde periode niet volledig op gang is gekomen; er zou slechts zijn geëxperimenteerd met een elektrische oven, waarvan de resultaten voor de produktie praktisch nihil zijn geweest. In de beschikking waarbij het schrootverbruik is vastgesteld zou derhalve voor de elektrische oven ten onrechte slechts een aanlooptijd van drie maanden in aanmerking zijn genomen.
Op dit — eveneens slechts in het verzoekschrift aangevoerde en daarna niet meer ter sprake gebrachte — argument heeft de Commissie gereageerd door erop te wijzen, dat er bij het onderzoek in 1964 terdege rekening was gehouden met de technische bijzonderheden van verzoeksters bedrijf en dat overigens de in het algemeen voor de aanlooptijd van een elektrische oven geldende maatstaven waren gehanteerd. Wat de voor de normale exploitatieperiode toegepaste coëfficiënt stroomverbruik/schrootverbruik) betreft, deze zou naar de mening van de deskundigen zijn bepaald volgens een verhoudingsgetal dat ook geringere prestaties tijdens het begin van de exploitatie van een elektrische oven zou kunnen compenseren. Niettemin heeft de Commissie door een nadere wijziging van deze coëfficiënt op bijzondere wijze rekening gehouden met de moeilijkheden van de aanlooptijd. Zij heeft de aanlooptijd dus voldoende recht doen wedervaren. Ook de omvang van het voor 1957 opgegeven stroomverbruik pleit voor de juistheid van de getallen waarvan zij is uitgegaan, terwijl het met ieder technisch en economisch inzicht zou spotten, indien men zoals verzoekster wil, het gehele produktiejaar 1957 als aanlooptijd zou beschouwen.

Naar mijn overtuiging kan dit betoog zonder meer worden aanvaard. Daartegenover zou het op de weg van verzoekster hebben gelegen, ter staving van haar standpunt meer aan te voeren dan de schaarse en weinig gemotiveerde opmerkingen van het verzoekschrift. Nu dit niet is geschied, mag worden vastgesteld dat ook de derde grief niet tot nietigverklaring van de bestreden beschikkingen behoeft te leiden.

5. Resumerend concludeer ik als volgt:

Het beroep moet, voor zover het strekt tot nietigverklaring van de gedeelten der beschikkingen die het jaar 1958 betreffen, niet-ontvankelijk, en voor het overige ongegrond worden verklaard. De proceskosten moeten derhalve door verzoekster gedragen worden.